

Výroční zpráva 2009

Základní článek Hnutí Brontosaurus Slunovrat

Výroční zpráva ZČ HB Slunovrat 2009

Milí priatelia,

každý rok je v niečom jedinečný, to mi dáte určite zapravdu. Ale kedy si jedinečnosť jednotlivých situácií uvedomíme? Je to v tom momente? O pár dní, o týždeň? Na Silvestra, keď sa nám zaleskne v oku slza (od radosti i nostalgie)? Každý to máme vo svojom vnútri usporiadané inak.

Vír udalostí nás unáša ďalej našimi životmi a niekedy je veru ťažké ísť proti prúdu. Pre mňa bolo Hnutie Brontosaurus vždy vybočením zo stereotypu všednej zábavy, myšlienok a celkového cítenia. Aj vďaka nemu sa do môjho života vkradlo viac tolerancie ku druhým, ekologického cítenia, viac otvorenosti voči sebe samej. Konkrétne Slunovrat mi pomohol dostať sa ku skupine ľudí, ktorí mi pripadajú často ako z inej planéty (myslím to v dobrom). Je začiatok roku 2010 a pred nami 10. výročie fungovania tohoto, pre mňa jedinečného, zoskupenia ľudí. Zmenilo sa veľa vecí, členov, radníkov, predsedov. Dúfam však, že sa nezmenilo to základné – že sme radi spolu.

Aj v ďalšom roku chceme organizovať víkendovky, tábory, stretávky, zmrzlinové či palacinkové „dýchanky“, čajové obrady, vidieť sa, pomáhať prírode, pamiatkam, aj svojmu svedomiu. Príďte aj vy... Už teraz sa tešíme.

Viera Hrabčáková (Vierik), predsedá

Kdo jsme?

Základní článek Hnutí Brontosaurus Slunovrat je jedním z mnoha článků, které tvoří základní kameny Hnutí Brontosaurus (HB), což je nestátní nezisková organizace zabývající se dobrovolnickou prací zaměřenou na pomoc přírodě a historickým památkám. Sdružuje mladé lidi, kteří mají chuť vlastními silami zlepšovat své životní prostředí, a nabízí alternativu k současnému trendu konzumní společnosti.

Důležitým prvkem akcí Slunovratu je vzdělávání a výchova účastníků i široké veřejnosti k udržitelnému způsobu života (viz. *Obecné programové cíle Hnutí Brontosaurus*).

V současnosti působí Slunovrat převážně v Jihomoravském kraji, na Vysočině a v kraji Moravskoslezském.

Historie Slunovratu

Slunovrat vznikl na počátku roku 2000 jako důsledek potřeby sjednotit akce několika nadšenců pod jednu organizaci. Jelikož všichni nadšenci byli sympatizanty Hnutí Brontosaurus, rozhodli se založit vlastní základní článek.

V průběhu několika let si Slunovrat vytvořil stabilní základnu členů, účastníků i organizátorů a v současné době má přes šedesát členů a pořádá řadu víkendových akcí, táborů a setkání.

Obecné programové cíle Hnutí Brontosaurus

Poněvadž je Základní článek Hnutí Brontosaurus Slunovrat součástí Hnutí Brontosaurus, mají i společné programové cíle, které pro rok 2009 byly následující:

Vychovávat sebe i ostatní k trvale udržitelnému způsobu života a k přátelskému a aktivnímu přístupu ke společnosti i jejímu přírodnímu a kulturnímu dědictví. Uplatňovat výchovu zkušeností a prožitkem, zejména smysplnou prací, vlastním příkladem, hrou a bezprostředním kontaktem s přírodou.

Pořádat nápadité pracovní a zážitkové akce. Snažit se dávat si navzájem radost. Pomáhat zejména mladým lidem vytvářet kolektivy umožňující pocit sounáležitosti, uznání a seberealizace. Vlastní prací, činem a příkladem pomáhat při ochraně životního prostředí a krajiny a při ochraně a záchraně přírodních, kulturních a historických památek.

Zajímat se o problémy společnosti, přírody a krajiny. S ohledem na potřeby a názory jiných lidí hledat společná řešení. Podporovat snahy o odklon od konzumního způsobu života. V tomto duchu působit na jednotlivce, jiné organizace i na celou společnost.

Cíle Slunovratu

Slunovrat je hlavně skupina nadšenců a dobrovolníků, lidí, kteří chtějí aktivně pomáhat přírodě a svému okolí, vzdělávat se v oblasti ochrany životního prostředí, ale také se vídat, poznávat a prožívat zajímavé chvíle na společných akcích.

Naším ochranářským cílem je systematická péče o vybrané chráněné lokality zejména na Vysočině, jižní a severní Moravě.

Naším památkářským cílem jsou převážně moravské hrady a zámky, kam jezdíme podpořit tamnější kastelány v jejich práci.

Naší snahou je i podpora biofarmářů, kteří svým životním stylem a svou prací jdou příkladem společnosti v principech udržitelného způsobu života.

Základním principem, na kterém je postaveno fungování Slunovratu, je příjemný kolektiv lidí, který utužuje smysluplná a užitečná práce, společné hodnoty a ideály. Toho je dosaženo pestrým programem, jenž je postaven na metodách zážitkové pedagogiky.

Rada Slunovratu

Rada Slunovratu je orgán zabývající se koordinací Slunovratu a vytvářením potřebného zázemí pro jeho činnost. Práce v radě je rozdělena do několika sekcí, které mají na starost spolumouisející úkoly. Rada Slunovratu tak zajišťuje správné fungování článku, shání materiál, vede účetnictví, získává finanční prostředky, koordinuje projekty, stará se o propagaci, vzdělávání organizátorů, plánuje činnost článku atd.

V roce 2009 měla rada kromě předsedkyně, místopředsedkyně a hospodářky i osm volných členů.

Sekce Koordinace

Sekce Koordinace sleduje činnost všech dalších sekcí a pomáhá jim při vzájemných interakcích. Snaží se sekce propojovat a vytvářet mezi nimi návaznost a efektivní spolupráci.

V roce 2009 sekce koordinovala a iniciovala setkání radních, spolu se zástupci sekce Hospodářství zastupovala Slunovrat v jednáních s Kanceláří Hnutí Brontosaurus (např. při setkání zástupců brněnských základních článků HB), výkonným výborem HB (VV HB) a organizacemi, se kterými jednala v rámci grantového řízení (Magistrát města Brna – MMB, Pozemkový spolek Gallinago/Nadace Partnerství). Podílela se také na přípravě žádostí o dotace (např. MMB, MŠMT) a jejich vyhodnocení za uplynulý rok.

V rámci rokování Valné hromady HB v únoru 2009 byli předsedové všech ZČ delegováni do Rady HB, která zasedala společně s VV HB třikrát v průběhu roku. Zástupci sekce Koordinace Slunovratu se aktivně zúčastnili na dvou zasedáních.

Sekce Propagace

Cíle a činnost Slunovratu byly propagovány na ekostanu v rámci festivalu Třebovický koláč 2009. Členové Slunovratu se také aktivně zúčastnili na velké celobrontosauří akci Dort pro Brontosaura, která byla oslavou 35. výročí založení Hnutí Brontosaurus.

Na webu jsou průběžně aktualizovány jednotlivé jeho části, přičemž bylo přidáno i několik vylepšení (např. možnost proklikávání jména organizátorů akce do části s jeho profilovými informacemi).

V roce 2009 vyšlo jedno číslo článkovského časopisu Slunoskrat v nákladu přibližně 60 výtisků, další číslo je již v tisku (únor 2010). Pro členy je časopis zdarma, pro ostatní za výrobní náklady, které činí 10 Kč za kus. V současnosti máme pořád k dispozici více barev, stříhů a motivů propagačních triček (modré, hnědé, černé a červené).

Sekce Činnost

Hlavním cílem sekce Činnost je koordinace pořádaných akcí, plánování jejich termínů, vyhodnocování průběhu, vyhledávání lokalit atd'.

V roce 2009 byly pod hlavičkou ZČ Slunovrat uspořádané 3 tábory zahrnuté do programu Prázdniny s Brontosauřem (PsB), 10 víkendovek, několik jednodenních setkání a slezin. V průběhu roku se ve slunovratí klubovně konalo víc než 30 setkání.

Sekce Činnost zaznamenala, že počet akcí se v porovnání s minulými lety drží na stejném čísle, avšak počet schopných organizátorů s každým rokem stoupá a množství akcí by se tak mohlo ještě zvýšit. Proto se sekce Činnost v budoucím roce více zaměří na propojování těchto organizátorů a následnou pomoc při pořádání jejich akcí.

Sekce Činnost by chtěla umožnit prostřednictvím jednodenních setkání v Brně (sportovních, kytarových, diskusních nebo třeba labužnických) spolupráci mladých organizátorů, kteří do svých organizátorských týmů hledají nové kolegy.

Následuje krátké shrnutí některých pořádaných akcí:

Jeden svět (17.–26.7.2009, Šimanov)

Akce se konala u rybníka Hajnice poblíž obce Šimanov na Vysočině. PsB připravovalo sedm organizátorů a zúčastnilo se ho 16 účastníků různého věku. Pracovali jsme na zhruba dvou hektarech a práce spočívala v ručním vykosení plochy a vyklizení posečené hmoty.

Program tábora byl zaměřen na historický vývoj společností na našem území, splnutí s přírodou, sebepoznání, rozvíjení svých schopností, dovedností a fyzických možností, zamyšlení nad současnou společností a jejími vlivy na životní prostředí. Tábor se velice povedl, účastníky nadchl a někteří z nich se stali členy Hnutí Brontosaurus a nejen, že jezdí dále, ale i další akce pod hlavičkou HB pořádají, což bylo také jedním z cílů.

Máš na míň! (12.–22.8.2009, Šimanov)

Tábor byl pracovně zážitkový, což znamená, že část programu tábora bylo věnováno práci na vzácných podmáčených loukách v okolí Šimanova – péče o louky zahrnovala kosení, stahování pokosené trávy, čištění luk od náletových dřevin. Byla připravena i exkurze po loukách, aby účastníci pochopili, proč je práce na loukách potřebná a čemu prospívá.

Kromě dobrovolnické práce měli organizátoři připravený tématický zážitkový program, zaměřený na rozhodování a změnu. Zúčastnilo se 20 mladých lidí.

Inspiro (14.–22.8.2009, Mrákotín)

Tábor byl pořádán ve spolupráci s organizací Halahoj. Prázdninový kurz Inspiro byl určen pro lidi, kteří vyznávají myšlenku, že dělat něco je vždycky lepší, než nedělat nic. Pro lidi, které fascinuje svět okolo – svět lidského společenství a svět přírody. Pro ty, kdo chtějí do skrytých zakoutí obou světů proniknout hlouběji, vnímat drobná vlákna souvislostí a skládat je do větších celků. Pro ty, kteří si uvědomují, že lidské soužití s přírodou, i mezi sebou navzájem není bez problémů, ale nelomí nad tím rukama. Oni totiž vědí, že činy mluví.

Valná hromada ZČ HB Slunovrat (6.–8.3.2009, Brno)

Valná hromada ZČ HB Slunovrat se konala v Brně-Kohoutovicích.

Na Valné Hromadě se zkapitulovala činnost článku v uplynulém roce, schválila se zpráva o hospodaření, byla zvolena nová Rada Slunovratu, která zabezpečuje aktivitu článku. Členům a sympatizantům článku bylo také představeno klíčové dění v celém Hnutí Brontosaurus, jeho budoucí plány a vize. Valné hromady se zúčastnilo přibližně 40 členů a hostů.

Neplechovka (24.–26.4.2009, Bílé Karpaty)

Víkendová akce, která si kladla za cíl poznat a stmelit vzájemně se neznající členy Slunovratu a zároveň podpořit duch sounáležitosti a porozumění. Odehrávala se v Bílých Karpatech na chatě Kristýnka a zúčastnilo se jí kolem dvaceti členů.

Yes, we can (30.4.–3.5.2009, Jihlavsko)

Proaktivní víkendovka, která se konala na Jihlavsku. Za jeden z hlavních cílů si kladla aktivizovat potenciál skrývajících se v mladých lidech a probudit je tak k aktivnějšímu prožívání. Akce se zúčastnilo kolem dvaceti účastníků.

Síla slov (29.10.–1.11.2009, Oucmanice)

Víkendová akce Síla slov se konala v ekovýchovném centru Paleta v Oucmanicích. Za úkol si kladla za cíl seznámit účastníky s metodami nejen mediálních manipulací. Akce se konala ve spolupráci s organizací Halahoj.

Středa nám chutná (6.–8.11.2009)

Kde hledat štěstí? Co je vlastně štěstí? Kdy jsme šťastní? Jak můžeme udělat šťastným někoho kolem nás?

Nad štěstím i neštěstím přišlo s námi na ekofarmu Střemeníčko polemizovat celkem 14 dam i mužů... Celé téma akce bylo motivované (někdo by mohl říct že dětskou) knihou *Středa nám chutná*... A co jsme dělali? Pekli štrúdl v hliněné peci, sázeli stromy, pouštěli do nebe lampion, vařili dýňovou polévku dle tradičních receptur místních ekofarmářů, cítili kozy :)... A vůbec... Tak nějak vnímali přirozenost... Možná by se dalo zkrátka jen říct, že jsme byli šťastní.

Vánoční manufaktura I a II (4.–6.12. a 11.–13.12.2009, Ostrava)

Předvánoční setkání se odehrálo ve dvou víkendech, jejichž primárním cílem bylo zpříjemnit každoroční rutinu zejména pečení vánočního cukroví. Účastníci, mezi než se hrdě hlásili i kluci, se naučili novým receptům a doprovodným programem si zpříjemnili adventní čas. Dohromady se akcí zúčastnilo dvacet lidí.

Setkání a sešlosti

V průběhu roku se členové, příznivci i zvědaví návštěvníci mohli setkat na jednodenních slunovratích setkáních. Měli k tomu přes třicet oficiálních příležitostí, na kterých se debatovalo, meditovalo, projednávalo se dění v Hnutí Brontosaurus, kulturně se rozšiřovaly obzory nebo i jen ochutnávalo čaj ve slunovratí klubovně – čajovně.

Sekce Projekty

Sekce Projekty, jako jedna z osmi sekcí Rady ZČ HB Slunovrat, má na starost především hledání, výběr, koordinaci, samotnou realizaci a zhodnocení projektů. Většinou se jedná o projekty menšího rozsahu s dobou realizace do jednoho roku. Projektovým koordinátorem bývá vedoucí této sekce, ten ovšem může pověřit koordinací i jiného člena Rady. Na projektech se zpravidla podílí více lidí, práce na nich bývá rozdělena dle kompetencí, zájmu, časových možností atd. Sekce je velice přizpůsobivá a pružně reaguje na nově vznikající podmínky tvorby nových projektů.

Jedná se kupříkladu o tyto (někdy značně různorodé) projekty: nabídky spřátelených organizací ke spolupráci, hledání nových lokalit s kvalitním zázemím, navazování a udržování regionálních vazeb článku, perspektivy rozvoje článku, politika financování článku (ve spolupráci se sekci Hospodářství) atp.

V roce 2009 sekce pokračovala v realizaci již rozběhnutých projektů z předešlých let, které dále úspěšně rozvíjela. Soustředili jsme se především na Bílé Karpaty (Bojkovsko) a okolí Brna (Jelenice), nově na lokalitu hradu Starý Jičín, či na znovuoobnovení tradice pořádání Slunovratího ohně, který se koná již pravidelně v období letního slunovratu. Sekce Projekty také spolupracuje s dalšími sekcemi na společných cílech – z mnoha vyberme například rozvoj a perspektivy časopisu Slunoskrat (sekce Propagace).

Sekce Vzdělávání

Hlavním posláním sekce Vzdělávání je informovat členy článku a účastníky akcí o možnostech vzdělávání v oblasti ekologie, zážitkové pedagogiky, organizování akcí. Sekce spolupracuje s programem Vzdělávání Hnutí Brontosaurus, sleduje termíny přednášek, kurzů a školení, které prohlubují lidské znalosti a dovednosti a na kterých je možno získat osvědčení pro samostatný a kvalitní výkon funkce organizátora Hnutí Brontosaurus: Organizátor Hnutí Brontosaurus (OHB), kvalifikace Hlavní vedoucí letních táborů (HVLТ), osvědčení pedagog volného času (PVČ), zdravotník zotavovacích akcí.

V průběhu uplynulého roku 2009 se zájemci mohli zúčastnit víkendových či půlročních organizátorských kurzů Hnutí Brontosaurus, dále byly pořádány letní prožitkové táborové kurzy. Sekce také komunikuje s organizátory ZČ HB Slunovrat, odpovídá na jejich dotazy a připomíná povinnosti a formality, na které by měl organizátor myslet při pořádání akcí.

V roce 2009 měl článek 11 členů s platným osvědčením OHB a 10 s kvalifikací HVLТ. Počet držitelů průkazu Zdravotník zotavovacích akcí je v současnosti neznámý. Z dalšího vzdělávání má jeden organizátor osvědčení MŠMT z metodického kurzu zážitkové pedagogiky MEKKA.

Sekce Archiv

Úkolem sekce Archiv je uchovávat, ale i vyhledávat, zpracovávat a sbírat nejrůznější materiály, které jsou výsledkem činnosti článku. Sekce shromažďuje např. zápisy ze zasedání rady článku, výroční zprávy, plakátky z akcí, fotky atd. Data se archivují jak v tištěné, tak v elektronické podobě. Nepostradatelný význam v archivaci dat v elektronické podobě mají www stránky. Reprezentativním zdrojem informací o činnosti článku v minulosti je pak kronika článku.

Sekce Personalistika

Sekce Personalistika eviduje členskou základnu, oslovuje nové členy, zakládá registrační karty členů, vybírá členské příspěvky. Jejím úkolem je také aktualizovat data v BISu (Brontosauří informační systém).

V roce 2009 ZČ HB Slunovrat dosáhl počtu 62 členů, kteří zaplatili členský příspěvek. Z celkového počtu členů byla nejpočetnější skupina lidí starších 26 let. V této věkové kategorii jsme evidovali 28 členů, ve věkové skupině 18-25 let 26 členů a do 15 let to byl počet členů roven sedmi.

Sekce Personalistika má svůj mail (personalistika@slunovrat.info), kam se můžou lidé obracet se svými dotazy, týkající se jejich členství.

Sekce Fundraising

Fundraising je anglický výraz pro činnost související s navyšováním finančních stavů.

Na jaře byly článku uděleny dotační příspěvky z rozpočtu Magistrátu města Brna a Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Na konci března byla podána žádost o grant Nadace pro Radost na tábor Jeden svět, ta ale nakonec nebyla vyslyšena.

Na podzim byly opět na Magistrát města Brna podány žádosti o dotace z rozpočtu města.

Sekce Hospodářství

Sekce Hospodářství se stará o účetnictví článku, o evidenci a správu majetku, vyřizuje bankovní záležitosti, vyúčtovává finance, připravuje *Zprávu o hospodaření*, kterou lze najít dále v tomto dokumentu.

Co je to ta Slunovratí čajovna?

Je to klubovna Základního článku Hnutí Brontosaurus Slunovrat, která je díky Hance a Radovanu Jiříkovým k dispozici jako místo setkání kamarádů a také jako místo ke ztišení a obohacení se navzájem. Byla otevřena na podzim roku 2008, kdy zde poprvé proběhla ochutnávka různých čajů, čajových i nečajových pochutin za zvuků kytary a známých písniček.

Každou středu probíhá v čajovně také zenová meditace s následným povídáním pod vedení Hanky a Radovana Jiříkových. Program čajovny je pravidelně aktualizován i na našem webu www.slunovrat.info

Spolupráce

V roce 2009 pokračovala rovněž spolupráce se členy CHKO Moravský kras, ČSOP Margarita v Jihlavě, Pozemkovým spolkem Gallinago, se Slezským souborem Heleny Salichové, s obcí Šimanov, s kastelánem hradu Starý Jičín a dalšími.

Dále článek spolupracuje s Kanceláří Hnutí Brontosaurus, Radou Hnutí Brontosaurus, dalšími základními články a Kontrolní a revizní komisí Hnutí Brontosaurus.

Zpráva o hospodaření

Zpráva o hospodaření uvádí přehled získaných a využitých finančních prostředků pro činnost článku v průběhu roku 2009.

Tabulka č. 1, přehled příjmů a výdajů v roce 2009

PŘÍJMY	Kč
počáteční stav roku	10 990
úroky z běžného účtu	207
členské příspěvky od členů ZČ	8 920
přijaté dotace od Města Brna	56 000
přijaté dotace od MŠMT	49 640
přijaté dary a sponzorství	1 800
příjmy od účastníků akcí	10 800
přijatá půjčka	20 000
příjem - vrácení zálohy	12 000
přijato za práci	56 125
příjem - převod mezi účty	116 000
Součet příjmů za rok (bez poč. stavu)	331 492
VÝDAJE	Kč
bankovní poplatky	583
vrácení půjčky	20 000
poštovné	657
spotřební materiál	52 068
služby	14 705
vzdělání	2 280
cestovné	35 068
náklady víkendovek	5 817
odvod dotací HB	9 796
potraviny	46 516
výdaj - vrácení zálohy	12 000
výdaj - převod mezi účty	116 000
Součet výdajů za rok	315 490

Uvedená tabulka obsahuje přehlednou strukturu příjmů a výdajů za rok 2009 dle jednotlivých položek. Největší příjem pro činnost základního článku představují dotace získané od Magistrátu města Brna, které byly poskytnuty na samotný chod článku a také na dovybavení slunovratí klubovny. Další podstatná část peněžních zdrojů byla dotace získaná od Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy prostřednictvím Kanceláře Hnutí Brontosaurus. Významnou složkou příjmů jsou odměny získané za práci na letních táborech a příjmy od účastníků akcí. Z hlediska výdajů největší množství finančních prostředků bylo použito na pokrytí nákladů v souvislosti s pořádáním táborů, víkendových akcí a jednodenních setkání (nákup materiálu a potravin, proplacení cestovného).

Získané finanční prostředky sloužily také k zabezpečení administrativního chodu článku, k doplnění sportovního, kancelářského a výtvarného materiálu. Podstatnou položku tvoří nákup dataprojektoru do slunovratí klubovny, který přispěje k rozšíření programu na pořádaných setkáních.

Tabulka č.2, souhrnný přehled celkových příjmů a výdajů v roce 2009

Výsledek hospodaření v Kč k 31.12.2009	
Příjmy	331 492
Výdaje	315 490
Rozdíl	16 002
Počáteční stav	10 990
Hosp. výsledek	16 002
Zůstatek	26 992

Tabulka č. 3, přehled finančních prostředků na bankovním účtu a pokladně na začátku a konci účetního období

Účet (Kč)	poč. stav	příjem	výdej	zůstatek
bank. účet	10 906	166 192	156 938	20 160
hl. pokladna	84	165 300	158 552	6 832
Celkem	10 990	331 492	315 490	26 992

Získané dotace, příjmy za odvedenou práci, příjmy od účastníků akcí a ostatní příjmy nám v uplynulém roce 2009 pokryly všechny náklady spojené s činností základního článku a hospodářský výsledek k 31.12. představuje zisk v hodnotě 16 002,-Kč.

• • •

Poděkování

Rádi bychom na tomto místě poděkovali řadě lidí, kteří dělají mnohdy ne přímo viditelnou, ale o to užitečnější práci, a díky kterým by Slunovrat nebyl tím, čím dnes je.

Dík patří především všem organizátorům víkendovek, táborů a setkání, všem účastníkům a nadšencům, kteří přijíždí ve svém volném čase zadarmo pracovat a pomáhat, lidem, kteří svým členstvím vyjadřují podporu naší činnosti, a samozřejmě také Radě Slunovratu, která se snaží pro článek budovat zázemí, bez něhož by nebylo možné akce uskutečnit.

V roce 2009 byli v Radě Slunovratu tito lidé: Viera Hrabčáková (předsedkyně), Pavla Starůstková (místopředsedkyně), Jana Kurajdová (hospodář), Jana Böhmová, Adéla Kulštrunková, Jana Svačinová, Jana Šašínková, Jakub Kurajda, Jaroslav Pilný, Petr Šašínska a Zdeněk Blaha.

Na konec, ale v neposlední řadě, děkujeme Magistrátu statutárního města Brna, Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy, všem dárcům a spolupracujícím organizacím za nemalou pomoc při šíření a uskutečňování myšlenek Slunovratu a samotného Hnutí Brontosaurus.

